

KERUEN

M.O. ÁÝEZOV
ATYNDAGY ÁDEBIET
JÁNE ÓNER
INSTITYTYNYŇ

HABARSHYSY

M.O. AUEZOV INSTITUTE
OF LITERATURE AND ART

HERALD

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ
И ИСКУССТВА ИМЕНИ
М.О.АУЭЗОВА

ВЕСТНИК

№2, 75-ТОМ

2022

ISSN 2078-8134

**М.О.ӘУЕЗОВ АТЫНДАҒЫ
ӘДЕБИЕТ ЖӘНЕ ӨНЕР ИНСТИТУТЫ**

КЕРУЕН

ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

2005 жылы құрылған

**№2, 75-том
2022**

ISSN 2078-8134

ИНСТИТУТ ЛИТЕРАТУРЫ И ИСКУССТВА
ИМ. М.О.АУЭЗОВА

КЕРУЕН

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

основан в 2005 году

№2, том 75
2022

ISSN 2078-8134

**M.O.AUEZOV INSTITUTE OF
LITERATURE AND ART**

KERUEN

SCIENTIFIC JOURNAL

founded in 2005

№2, 75 vol
2022

Ғылыми журнал

Ғылыми журнал 2005
жылдан бері шығады.

Құрылтайшысы және
баспагері:

М.О. Әуезов атындағы Әдебиет
және өнер институты

Редакция мен баспагер
мекен жайы:

Заңды мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Шевченко к-сі, 28,
050010,

Нақты мекен-жайы: Қазақстан,
Алматы қ. Құрманғазы к-сі, 29,
2-қабат, 050010,

Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.

Электрондық пошта:
keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Жылына 4 рет жарық көреді.

Журнал 2005 жылғы
24 наурызда Қазақстан
Республикасының Мәдениет,
ақпарат және спорт
министрлігі, Ақпарат және
мұрағат комитетінде тіркелген.
Тіркеу куәлігі: 2005 жылғы 24
наурыздағы №5844-Ж.

«КЕРУЕН»

№2, 75-том, 2022

Бас редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Ісләмжанұлы,
филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА
корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институтының бас директоры
(Алматы, Қазақстан)

Бас редактордың орынбасарлары:

Ғылыми редактор:

ҚАЛИЕВА Альмира Қайыртайқызы, фило-
логия ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов
атындағы Әдебиет және өнер институты бас
директорының ғылым жөніндегі орынбасары
(Алматы, Қазақстан)

Жауапты редактор:

СҰЛТАН Ертай, PhD, М.О. Әуезов атындағы
Әдебиет және өнер институты бас директорының
орынбасары (Алматы, Қазақстан)

Научный журнал

Журнал издается с 2005
года.

Учредитель и издатель:

Институт литературы и
искусства
им. М.О. Ауэзова.

Адрес редакции и издателя:

Юридический адрес:
Казахстан, г. Алматы, ул.
Шевченко 28, 050010,
Фактический адрес: Казахстан,
г. Алматы, ул. Курмангазы 29,
2 этаж. 050010,
Тел.: +7 (727) 272-74-11,
+7 (727) 300-32-45.
Email: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Выходит 4 раза в год

**Журнал зарегистрирован
24 марта 2005 года в
Комитете информации
и архивов Министерства
культуры, информации и
спорта**

Республики Казахстан.

**Свидетельство о регистрации:
24 марта 2005 г. №5844-Ж.**

«КЕРУЕН»

№2, том 75, 2022

Главный редактор:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович,
доктор филологических наук, член-корреспон-
дент НАН РК, генеральный директор Института
литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы,
Казахстан)

Заместители главного редактора:

Научный редактор:

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат
филологических наук, заместитель по науке
генерального директора Института литературы
и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Ответственный редактор:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генераль-
ного директора Института литературы и
искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан).

Scientific journal

The journal has been
published
since 2005

Constitutor and publisher:

M.O. Auezov Institute of
Literature and Art

**Address of the editorial and
publishing office:**

28, Shevchenko str., Almaty,
050010, Kazakhstan

Tel.: +7 (727) 272-74-11,

+7 (727) 300-32-45.

E-mail: keruenjournal@mail.ru,
info@litart.kz.

ISSN 2078-8134

Published 4 times a year

**The journal was registered
on March 24, 2005 in the
Committee of Information and
Archives of the Ministry of
Culture, Information and Sports
of the Republic of Kazakhstan.
Registration certificate: March
24, 2005 No. 5844-Zh.**

«KERUEN»

№2, 75 vol, 2022

Editor-in-Chief:

MATYZHANOV Kenzhekhan Islamzhanovich,
Doctor of Philology, Corresponding Member of
the National Academy of Sciences of the Republic
of Kazakhstan, Director General of the Institute of
Literature and Art named after MO Auezov (Almaty,
Kazakhstan)

Deputy Editors-in-Chiefs:

Scientific editor:

KALIEVA Almira Kairtayevna, Candidate of
Philological Sciences, Deputy Director General for
Science of the M.O. Auezov Institute of Literature and
Art (Almaty, Kazakhstan)

Editor-in-Chief:

SULTAN Yertay, PhD, Deputy Director General
of the M.O. Auezov Institute of Literature and Art
(Almaty, Kazakhstan)

РЕДАКЦИЯЛЫҚ АЛҚА:

БАС РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Исламжанұлы, филология ғылымдарының докторы, ҚР ҰҒА корреспондент мүшесі, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас директоры (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

БАС РЕДАКТОРДЫҢ ОРЫНБАСАРЫ:

СҰЛТАН Ермай, PhD, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫНЫҢ МҮШЕЛЕРІ:

ОМАРОВ Бауыржан Жұмаханұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Қазақстан Республикасы Президентінің кеңесшісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Мүслімқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Ахмет Байұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Өмірбекқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ филология факультетінің деканы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серік Нығметоллаұлы, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookup>

ТЕМІРБОЛАТ Алуа Берікбайқызы, филология ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының меңгерушісі (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НҰРҒАЛИ Қадша Рүстембековна, филология ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университетінің орыс филологиясы кафедрасы меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гүлжахан Жұмабердіқызы, филология ғылымдарының докторы, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының бас ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

ҚАЛИЕВА Алмира Қайыртайқызы, филология ғылымдарының кандидаты, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институты бас директорының ғылым жөніндегі орынбасары (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)

Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookup>

ҚЫДЫР Тәрәлі Еділбайұы, филология ғылымдарының кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШӘРІПОВА Диляра Сафарғалиқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Ақлима Қайырденқызы, өнертану кандидаты, доцент, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

ҚАЗТУҒАНОВА Айнұр Жасанбергенқызы, өнертану кандидаты, доцент, М.О. Әуезов атындағы Әдебиет және өнер институтының жетекші ғылыми қызметкері (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТҰРМАҒАМБЕТОВА Бақыт, өнертану кандидаты, Х. Досмұхамедов атындағы Атырау университетінің доценті (Атырау, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖҮНДІБАЕВА Арай Қанатияқызы, PhD, қауымдастырылған профессор, Ы.Алтынсарин атындағы Ұлттық Білім Академиясының Қазақ тілі, Қазақ әдебиеті, Қазақстан тарихы зертханасының меңгерушісі (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гүлназ Рахымқызы, PhD, қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының оқытушысы (Алматы, Қазақстан)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ РЕДАКЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС:
БАГНО Всеволод Евгеньевич, филология ғылымдарының докторы, профессор, Ресей Ғылым академиясының корреспондент-мүшесі (Санкт-Петербург, Ресей)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДІРБАЙ Гүлнар Турабекқызы, тарих ғылымдарының докторы, Колумбия университетінің профессоры (Нью-Йорк, АҚШ)
Профиль сілтемесі: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

СНАМОРРО Antonio Chicharro, ғылым докторы, философия және қолжазба факультетінің профессоры (Гранада, Испания) H = 2

КРАСОВСКАЯ Аксиния, филология ғылымдарының докторы, профессор, Бухарест Университеті (Бухарест, Румыния) H = 1

НИКОЛАС Мари, филология ғылымдарының докторы, профессор, Лихай Университеті (Пенсильвания, АҚШ) H = 1

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

МАТЫЖАНОВ Кенжехан Слямжанович, доктор филологических наук, член-корреспондент НАН РК, генеральный директор Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)
Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

ЗАМЕСТИТЕЛЬ ГЛАВНОГО РЕДАКТОРА:

СУЛТАН Ертай, PhD, заместитель генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ОМАРОВ Бауыржан Жумаханович, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, советник Президента Республики Казахстан (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

БАЗАРБАЕВА Зейнеп Муслимовна, доктор филологических наук, профессор, академик НАН РК, главный научный сотрудник Института языкознания имени Ахмета Байтурсынова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ЖОЛДАСБЕКОВА Баян Омурбековна, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент НАН РК, декан филологического факультета КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

НЕГИМОВ Серик Ныгметоллаевич, доктор филологических наук, профессор кафедры казахской литературы Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=search&authorlookup>

ТЕМИРБОЛАТ Алуа Берикбаевна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой казахской литературы и теории литературы КазНУ им. Аль-Фараби (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

НУРГАЛИ Кадиша Рустембековна, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой русской филологии Евразийского Национального университета им. Л.Н. Гумилева (Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ОРДА Гульжанхан Жумабердыевна, доктор филологических наук, доцент, главный научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

КАЛИЕВА Альмира Кайыртаевна, кандидат филологических наук, заместитель по науке генерального директора Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

АНАНЬЕВА Светлана Викторовна, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=search&authorlookup>

КЫДЫР Торали Едилбай, кандидат филологических наук, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

ШАРИПОВА Дилара Сафаргалиевна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

ОМАРОВА Акlima Каурденовна, кандидат искусствоведения, доцент Казахской национальной консерватории имени Курмангазы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

КАЗТУГАНОВА Айнур Жасанбергеневна, кандидат искусствоведения, доцент, ведущий научный сотрудник Института литературы и искусства им. М.О. Ауэзова (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

ТУРМАГАМБЕТОВА Бахыт Жолдыбаевна, кандидат искусствоведения, музыковед, доцент кафедры музыки и искусства Атырау Университет им. Х.Досмухамедова (Атырау, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ЖУНДИБАЕВА Арай Канатиевна, PhD, ассоциированный профессор, заведующий лабораторией казахского языка, казахской литературы, истории Казахстана Национальной академии образования имени И. Алтынсарина Нур-Султан, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

ДАУТОВА Гульназ Рахимовна, PhD, преподаватель кафедры казахской литературы и теории литературы (Алматы, Казахстан)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

МЕЖДУНАРОДНЫЙ РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

БАГНО Всеволод Евгеньевич, доктор филологических наук, профессор, член-корреспондент Российской академии наук (Санкт-Петербург, Россия)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

КЕНДИРБАЙ Гульнар Турабековна, доктор исторических наук, профессор Колумбийского университета (Нью-Йорк, США)

Ссылка на профиль: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

SHAMORRO Antonio Chicharro, доктор наук, профессор Гранадского университета, заведующий факультета философии и рукописи (Гранада, Испания) N = 2

КРАСОВСКАЯ Аксинья, доктор филологических наук, профессор, Бухарестский университет (Бухарест, Румыния) N = 1

НИКОЛАС Мари, доктор филологических наук, профессор, Университет Лихай (Пенсильвания, США) N = 1

EDITORIAL BOARD

EDITOR-IN-CHIEF:

MATYZZHANOV Kenzhekhan Slyamzhanovich, Doctor of Philology, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, General director of the M.O.Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216628445>

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

SULTAN Yertay, Ph.D., Vice-general director of M.O.Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216705450>

MEMBERS OF THE EDITORIAL BOARD:

OMAROV Bauyrzhan Zhumakhanovich, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, President's advisor of the Republic of Kazakhstan (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216859605>

BAZARBAYEVA Zeynep Muslimovna, Doctor of Philology, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Chief Researcher of the Akhmet Baitursynov Institute of Linguistics (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56195378100>

ZHOLDASBEKOVA Bayan Omirbekovna, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Dean of the Philological Faculty of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57203201994>

NEGIMOV Serik Nygmetollayevich, Doctor of Philology, Professor of the Department of Kazakh Literature of L.Gumilev Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=NEGIMOV&st2=Serik&origin=searchauthorlookup>

TEMIRBOLAT Alua Berikbayevna, Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Kazakh Literature and Literary Theory of Al-Farabi Kazakh National University (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56148996000>

NURGALI Kadisha Rustembekovna, Doctor of Philological Sciences, Professor, Head of the Department of Russian Philology L.N. Gumilyov Eurasian National University (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55915843100>

ORDA Gulzhakhan Zhumberdyevna, Doctor of Philology, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192676955>

KALIYEVA Almira Kairtayevna, Candidate of Philological Sciences, Deputy Director General for Science of the M.O. Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213160949>

ANANYEVA Svetlana Viktorovna, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Leading Researcher of the M.O.Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/results/authorNamesList.uri?st1=ANANYEVA&st2=Svetlana&origin=searchauthorlookup>

KYDYR Torali Edilbay, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Chief Researcher of the M. O. Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216896393>

SHARIPOVA Dilyara Safargaliyeva, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher at the M. O. Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192097133>

OMAROVA Aklima Kairdenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Kurmangazy Kazakh National Conservatory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210747041>

KAZTUGANOVA Ainur Zhasanbergenovna, Candidate of Art History, Associate Professor, Leading Researcher of the M. O. Auevov Institute of Literature and Art (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210749637>

TURMAGAMBETOVA Bakhyt Zholdybayevna, Candidate of Art History, Senior lecturer at the Department of Music and Art of H.Dosmukhamedov Atyrau University (Atyrau, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57212550200>

ZHUNDIBAYEVA Arai Kanapiyevna, PhD, Associate Professor, Head of the Laboratory of the Kazakh language, Kazakh Literature, History of Kazakhstan of the I. Altynsarin National Academy of Education (Nur-Sultan, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55912694100>

DAUTOVA Gulnaz Rakhimovna, PhD, Lecturer, Department of Kazakh Literature and Literary Theory (Almaty, Kazakhstan)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192094749>

INTERNATIONAL EDITORIAL COUNCIL:

BAGNO Vsevolod, Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the Russian Academy of Sciences (Saint Petersburg, Russia)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=55788979100>

KENDIRBAY Gulnar Turabekovna, Doctor of Historical Sciences, Professor of Columbia University (New York, USA)
Profile link: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=25226509300>

CHAMORRO Antonio Chicharro, Doctor of Sciences, Professor of Granada University, Head of the Faculty of Philosophy and Manuscript (Granada, Spain)
H = 2

KRASOVSKAYA Aksinia, Doctor of Philology, Professor, Bucharest University (Bucharest, Romania)
H = 1

NIKOLAS Mary, Doctor of Philology, Professor, Lehigh University (Pennsylvania, USA)
H = 1

МАЗМҰНЫ

Бас редактордың алғы сөзі.....14

Әдебиеттану

<i>Әзібаева Б.У.</i> «Қазақтың киіз үйі» заттық коды: генезисі мен семантикасы.....	17
<i>Керим Ш., Жеменей И.</i> Әбу Насыр Мұбашшир ат-Таразидің «Йадгар Зандан на айней жаһан» («Түрме естелігі немесе әлем айнасы») атты мәснәуі.....	33
<i>Орда Г.Ж.</i> Қазіргі қазақ балалар поэзиясындағы дәстүр ұласуы.....	48
<i>Хамраев Ә.Т., Шагимолдина М.О.</i> Тәуелсіздік дәуіріндегі қазақ әдебиеті әзірбайжан тілінде.....	64
<i>Кенбаева А.З., Пангереев А.Ш., Мамбетова Г.Ж.</i> Қарақалпақтың «Ер Зийуар» эпосындағы топонимдерді зерттеу.....	72
<i>Медеубек С.</i> Ұлттық ойындардың әлеуметтік-психологиялық астары.....	82
<i>Ханкей Е.</i> «Абай жолы» роман-эпопеясының «Қайтқанда» тарауының текстологиясы (қолжазба мен жарияланымдары бойынша).....	93
<i>Абилхамитқызы Р., Бегалиева Л.Б.</i> Түркі әлеміндегі періштенің көркем бейнесі: кеше және бүгін.....	104
<i>Қоштаева Г.Қ., Челик Я.</i> Сиди Ахмедтің «Ташұкнама» дастаны түркі тілінде жазылған жәдігер.....	117
<i>Ахметова А.М., Ахметова Г.М.</i> Әлихан Жақсылық шығармашылығындағы адам мен әлем интерпретациясы.....	129
<i>Кенжебекова Г.Ж., Сманов Б.Ө., Сөйлемез О.М.</i> Әуезовтің «Абай жолы» роман-эпопеясындағы Абайдың діни бейнесі.....	143
<i>Искакова Г.Ж., Рыспаева Д.С., Ахметова Г.С.</i> Фольклор мәтіндерін аударудағы теориялық және практикалық мәселелер.....	151
<i>Болатова Г.Ж., Мұхаметқали А.А.</i> Философиялық прозадағы интермәтіннің экспрессивтік қызметі (Б.Момышұлы «След птицы в небе» романының негізінде).....	166
<i>Татиев Е.Е., Саркулова М.Ұ., Мухамедиева А.Б., Татиева М.Е.</i> Қазақтың «Ұмай» мифтік әңгімесіне психоталдау.....	176
<i>Салтақова Ж.Т., Қоспазарова Ә.К.</i> Қазақ эпостарының шежірелік сипаты.....	184
<i>Мұрсалимова Н.М., Сманова Е.А.</i> Жетісу ақындар айтысының жиналу тарихы (қолжазбалар негізінде).....	193
<i>Оралбек А.</i> Халық ақыны Әбдіғали Сариевтің әдеби мұрасы.....	201
<i>Мұрсал А.</i> Ахметолла Қалиұлының «Арда алтай» романындағы психологизм.....	209
<i>Жолдыбай О.</i> Ойын-сауық ойындары: эволюция және заманауи көрініс.....	220
<i>Абилдаева Қ.Н., Абишева Н.М., Тәжібаева Ш.А.</i> Эрнест Хемингуэйдің «Шал мен теңіз» повесін оқыту.....	231

Мәдениеттану

<i>Жанғужинова М.Е., Ербол А.Е., Құмарғалиева Н.Р.</i> Сахналық костюм-креативті индустрия жағдайында сценографияның тәрбиелік құралы ретінде.....	241
<i>Жумасеитова Г.Т., Мосиенко Д.М., Поваляшко Г.Н., Саитова Г.Ю.</i> Қазақстандық балет өзін-өзі ұлттық анықтау ізденісінің ретроспективасында.....	259
<i>Бекмағамбетова Ж.А., Бегалинова Г.А.</i> Шығармашылық индустрия жағдайындағы Қазақстанның қазіргі кезеңіндегі музыкалық өнер.....	272
<i>Қамзабекұлы О., Ахманов С.М., Рахымжанов Е.Т.</i> Актердің қалыптасу жолындағы сахна тілінің маңызы.....	283
<i>Әбікенов Ж.О., Енсеева В.Т.</i> Пандемия жағдайының азаматтардың мәдениетіне әсері.....	294
<i>Құрманбай Ұ.П., Ескендіров Н.Р.</i> Қазақ театрындағы бүгінгі басқару үлгісі.....	308

СОДЕРЖАНИЕ

Обращение главного редактора.....15

ЛИТЕРАТУРАВЕДЕНИЕ

<i>Азибаева Б.У.</i> Предметный код культуры «Казахская юрта»: генезис и семантика.....	17
<i>Керим Ш., Жеменей И.</i> Маснави ученого-богослова Абу Насир Мубашшира ат-Тарази «Ядгар Зандан иа айней джахан» (Память о тюрьме или зеркало мира).....	33
<i>Орда Г.Ж.</i> Продолжение традиций в современной казахской детской поэзии.....	48
<i>Хамраев А.Т., Шагимолдина М.О.</i> Казахская литература эпохи независимости на азербайджанском языке.....	64
<i>Кенбаева А.З. Пангереев А.Ш. Мамбетова Г.Ж.</i> Изучение топонимов в каракалпакском героическом эпосе «Ер Зийуар».....	72
<i>Медеубек С.М.</i> Социально-психологические основы национальных игр.....	82
<i>Ханкей Е.</i> Текстология главы «Возвращение» романа-эпоса «Абай жолы» (по рукописи и публикациям).....	93
<i>Абилхамитқызы Р., Безалиева Л.Б.</i> Художественный образ ангела в тюркском мире: вчера и сегодня...104	
<i>Коштаева Г., Челик Я.</i> Эпос Сиди Ахмеда "Ташукнама", написанный на тюркском языке.....	117
<i>Ахметова А.М., Ахметова Г.М.</i> Интерпретация человека и мира в творчестве Алихана Жаксылыка..	129
<i>Кенжебекова Г.Ж., Сманов Б.У., Соилемез О.</i> Религиозный образ Абая в романе-эпопее М. Ауэзова "Путь Абая".....	143
<i>Искакова Г.Ж., Рыспаева Д.С., Ахметова Г.С.</i> Теоретические и практические проблемы перевода фольклорных текстов.....	151
<i>Болатова Г.Ж., Мұхаметқали А.А.</i> Экспрессивная функция интертекста в философской прозе (по роману «След птицы в небе» Б. Момышулы).....	166
<i>Татиев Е.Е., Саркулова М.У., Мухамедиева А.Б., Татиева М.Е.</i> Психологический анализ казахского мифического рассказа «Умай».....	176
<i>Салтакова Ж.Т., Коспагарова А.К.</i> Генеологический характер казахского эпоса.....	184
<i>Мурсалимова Н.М., Сманова Е.А.</i> История сбора айтыс состязании акынов Жетысу (на основе материалов рукописей).....	193
<i>Оралбек А.</i> Литературное наследие народного поэта Абдигали Сариева.....	201
<i>Мурсал А., Танжарикова А.В.</i> Психологизм в романе Ахметолла Калнулы «Арда Алтай».....	209
<i>Жолдыбаев О.М.</i> Развлекательные игры: эволюция и современный взгляд.....	220
<i>Абилдаева К.Н., Абишева Н.М., Тажибаева Ш.А.</i> Изучение повести Эрнеста Хемингуэя «Старик и море».....	231

КУЛЬТУРОЛОГИЯ

<i>Жангужина М.Е., Ербол А.Е., Кумарғалиева Н.Р.</i> Сценический костюм – как воспитательный инструмент сценографии в условиях креативной индустрии.....	241
<i>Жумасейтова Г.Т., Мосиенко Д.М., Поваляшко Г.Н., Саитова Г.Ю.</i> Казахстанский балет в ретроспективе поиска национальной самоидентификации.....	259
<i>Бекмагамбетова Ж.А., Бегалинова Г.А.</i> Музыкальное искусство на современном этапе Казахстана в условиях креативной индустрии.....	272
<i>Камзабекович О., Ахманов С.М., Рахымжанов Е.Т.</i> Значимость сценической речи в становлении актера.....	283
<i>Абикенов Ж.О., Енсеева В.Т.</i> Влияние пандемической ситуации на культуру граждан.....	294
<i>Курманбай У.П., Ескендиоров Н.Р.</i> Нынешняя модель управления в казахском театре.....	308

CONTENT

Editor-in-chief's address.....16

LITERARY STUDIES

<i>Azibayeva B.Y.</i> The subject code of the "Azakh yurt" culture: genesis and semantics.....	17
<i>Kerim Sh., Zhemenev I.</i> Masnavi of scholar-theologian Abu Nasir Mubashir at-Tarazi "Yadgar Zandan ia Aynei Jahan" (Memory of the Prison or the Mirror of the World).....	33
<i>Orda G.Zh.</i> Continuation of traditions in modern Kazakh children's poetry.....	48
<i>Khamraev A.T., Shagimoldina M.O.</i> Kazakh literature of the independence era in the azerbaijani language.....	64
<i>Kenbayeva A.Z., Pangereyev A.Sh., Mambetova G.Zh.</i> The study of place names in the karakalpak heroic epos "Yer ziyuar".....	72
<i>Medeubek S.M.</i> Socio-psychological background of national games.....	82
<i>Khankey Y.</i> Textology of the chapter "Return" of the epic novel "Abai Joli" (according to my manuscript and publication).....	93
<i>Abilkhamitkyzy R., Begaliev L.B.</i> The artistic image of an angel in the Turkic world: yesterday and today....	104
<i>Koshtayeva G., Çelik Y.</i> Sidi ahmed's epic "tashuknama" written in turkic language.....	117
<i>Akhmetova A.M., Akhmetova G.M.</i> Interpretation of Man and the World in the Creativity of Alikhan Zhaksylyk.....	129
<i>Kenzhebekova G.Zh., Smanov B.O., Soylemez O.</i> The religious image of Abai in the epic novel by M. Auezov "The way of Abai".....	143
<i>Iskakova G.Zh., Ryspaeva D.S., Akhmetova G.S.</i> Theoretical and practical problems of translation of folk texts.....	151
<i>Bolatova G.Zh., Mukhametkali A.A.</i> Expressive function of intertextuality in the philosophical prose (based on the novel «Sled ptici v nebe» by B.Momyshuly).....	166
<i>Tatiev E.E., Sarkulova M.U., Kenispaev Zh.K., Mukhamedieva A.B., Tatieva M.E.</i> Psychoanalysis of the kazakh mythical story «Umai».....	176
<i>Saltakova Zh.T., Kospagarova A.K.</i> Geneological character of the kazakh epos.....	184
<i>Mursalimova N.M., Smanova E.A.</i> History of the aitys collection by Zhetysu akyns (based on the manuscript).....	193
<i>Oralbek A.</i> The literary heritage of the folk poet Abdigali Sariyev.....	201
<i>Mursal A., Tanzharykhova A.B.</i> Psychologism in Akhmetoll Kaliula's novel "Arda Altai".....	209
<i>Zholdybaev O.M.</i> Entertainment games: evolution and modern look.....	220
<i>Abildayeva K., Abisheva N., Tazhibaeva Sh.</i> Study of Ernest Hemingway's novel "The Old Man and the Sea".....	231

CULTURAL STUDIES

<i>Zhanguzhinova M.Ye., Yerbol A.Ye., Kumargaliev N.R.</i> Stage costume - as an educational tool of scenography in the conditions of the creative industry.....	241
<i>Zhumaseitova G.T., Mosienko D.M., Povalyashko G.N., Saitova G.Y.</i> Kazakh ballet in the retrospective of the search for national identity.....	259
<i>Bekmagambetova Zh.A., Begalinova G.A.</i> Musical art at the present stage of Kazakhstan the conditions of the creative industry.....	272
<i>Khamzabekuly O., Akhmanov S.M., Rakhymzhanov E.T.</i> The role of stage language in the development of an actor.....	283
<i>Abikenov Zh.O., Yenseyeva V.T.</i> The impact of the pandemic on the culture of citizens.....	294
<i>Kurmanbay U.P., Eskendirov N.R.</i> The current management model in the kazakh theater.....	308

Болатова Г.Ж.¹, Мұхаметқали А.А.²

*Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
Алматы, Қазақстан*

E-mail: gulzhan5055@mail.ru, aida.muhametkali@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3814-2376, 0000-0003-2661-3377

ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ПРОЗАДАҒЫ ИНТЕРМӘТІННІҢ ЭКСПРЕССИВТІК ҚЫЗМЕТІ (Б. МОМЫШҰЛЫ «СЛЕД ПТИЦЫ В НЕБЕ» РОМАНЫНЫҢ НЕГІЗІНДЕ)

Аңдатпа. Мақалада философиялық прозадағы интертексттің экспрессивті қызметі қарастырылады. Жұмыстың өзектілігі интертексттің экспрессивті қызметіне арналған ғылыми тұрғыда арнайы зерттеудің жоқтығынан туындайды. Зерттеу нысаны ретінде Бақытжан Момышұлының «След птицы в небе» философиялық романы алынды. Интертекстуалдық элементтер мәтінді өзге функционалды стиль мәтіндерімен байланыстырады. Осыған орай интертекстуалдық элементтер көркем мәтінде түрлі типологияда кездесіп, әр түрлі қызмет атқарады.

Экспрессивтілік берілген мәтіннің мазмұнын күшейту, белгілі бір ақпаратты жүйелеу, оған назар аудару дегенді білдіретіні мәлім. Интертексттің экспрессивті функциясын жүзеге асыру интертекст коммуникация үдерісіне, яғни байланыс үдерісіне қосылған кезде ғана мүмкін болады. Экспрессивтілік, көптеген зерттеушілердің пікірінше, кешенді түсініктен тұрады, оның негізгі компоненттері бір-бірін айқындап, тілде өзара әрекеттеседі. Оларға эмоционалдылық, қарқындылық, бейнелелік, бағалауыштық жатады.

Көркем мәтін әсіресе көркем образдар жасау құралы ретінде экспрессивтілікпен сипатталады. Көркем образ-көркем мәтіннің негізі. Философиялық романдарда эмоциялар, сезімдер, сананың күйі түрінде көрініс тауып, жазушының қиялы арқылы шындық пен көркем әдебиетті біріктіреді. Көркем және эстетикалық қасиеттерге ие бола отырып, көркем әдебиет тілі ауызша және көркем экспрессивтілік құралдарының белгілі бір жүйесіне жүгінеді. Көркем сөйлеудің өзіндік тілдік ерекшеліктері бар. Экспрессивтілік сөйлеушінің ойы мен сезімін жеткізудің жана құралдарын құруға ықпал етеді. Философиялық мәтін белгілі бір ақпаратты хабарлау арқылы оқырманға эмоционалды және эстетикалық әсер етеді.

Экспрессивтілік, эмоционалдылық ұғымдарының арасындағы айырмашылық экспрессивті семантикаға қатысты бірқатар ережелерді нақтылауға мүмкіндік берді. Е.М. Галкина-Федорук, Л.Е. Михайлованың еңбектері экспрессивтілік, эмоционалдылық ұғымдарының арақатынасына арналған. Олардың пікірінше, эмоционалдылық категориясы бірнеше түрге бөлінеді: экспрессивтілік – эмоционалдылық – бағалау (эмоционалды); моральдық бағалауды анықтайтын сөздер (лайықты, адал) эмоционалды бағалау бірліктеріне экспрессивті болмай жатады. Автордың ұстанымы: экспрессивті болмаса да, бұл бірліктер эмоционалды-бағалаушы бола алмайды. Көптеген тіл мамандары көркем әдебиеттегі тілдік экспрессияның теориялық негіздерін, оның практикалық қолданылуын зерттегенімен, көркем туындылардағы интертексттің экспрессивті функциясы әлі жеткілікті деңгейде зерттелген жоқ.

Кілт сөздер: интертекстуалдылық, экспрессивтілік, эмоция, экспрессивті функция, аллюзия.

Кіріспе. Қаламгер өз мәтінін әр түрлі контексте түзетіндіктен, танымдық кеңістігінен өзіне қажетті түрлі прецедентті құбылыстарды іріктеп, екшеп алып, сол құбылыстардың эмоционалды-экспрессивті, эстетикалық әсер-қуатын пайдаланады.

Көптеген көркем мәтіндерде интертекстуалды элементтер экспрессивті қызмет атқарады, сипатталатын оқиға, құбылыс, фактінің коннотативтілігін, экспрессивтілігін, бейнелілігін арттыруға жәрдемдеседі. Мұндай қызметтегі интертекстуалды элементтер қаламгердің идиолектін танытатын окказионалды қолданыс ретінде де қолданады.

Көркем әдебиеттегі интертекстті зерттеу – қазіргі әдебиеттану ғылымының өзекті мәселесінің бірі. Көркем шығарма мәтінін жан-жақты зерттеген шетелдік және отандық ғалымдар кейінгі кездері әдеби интерьерді көркем шығарманың ажырамас бөлігі ретінде қарастырып, оның атқаратын қызметтеріне назар аударып келеді. Қазіргі қазақ әдебиеттану ғылымында әдеби интерьер арнайы зерттеліп, ғылыми айналымға толық түспегендіктен, бұл бағытта жүргізілетін зерттеулер өзекті болып қала бермек.

Көркем мәтіннің құндылығы көбінесе оның бейнелі және эмоционалды компоненттерінің сипатымен анықталатыны мәлім. Онда интертекстердің тек бір ғана қызметі емес, бірнешеуі қатар байқалады. Көбінесе сілтемелік және бағалаушылық қызметі қосарлана көрінеді, өйткені интертекст авторы өзі эталон немесе түкке тұрғысыз деп таңдап алуының өзімен-ақ претекске және оның авторына бағалауын да, сілтеуін де көрсетеді. Бұл автор мен оқырман үшін интертекстердің қызметі үнемі сәйкесе бермейтінін көрсетеді.

Интертекстке тән функциялар ретінде біз бағалау-экспрессивті, болжау, фактуализация, аргументативті функцияларды, сондай-ақ тарихи және әлеуметтік координаттардың қабылдаушы мәтініне тапсырма функциясы деп бөлеміз. Философиялық прозада ең жиі кездесетіні - интертексттің экспрессивті функциясы.

Материалдар мен әдістер. Ғылыми айналымда көркем мәтінді талдаудың бір түрі ретінде түсінілетін интертекстуалдылық теориясының бастауы, түп негізі туралы әр алуан пікірлер орныққан. Белгілі өнертанушы ғалым М.Б. Ямпольский, лингвист И.В. Арнольдтердің көзқарасы, М.М. Бахтиннің полифониялық роман жөніндегі ойлары және Ф. де Соссюрдің мәтіндегі анаграмма ілімі жайлы көзқарасы интертекстуалдылықтың кең мағынадағы түсінігін қалыптастыруға ықпал етті.

Экспрессивтілік ұғымын зерттеуге аса назар аударған ғалымдардың қатарына: И.В. Арнольд, В.В. Виноградов, Е.М. Галкина-Федорук, В.В. Бабайцева, Г.А. Нехлина, Н.А. Лукьянова, В.К. Харченко, В.И. Шаховский т.б. жатады.

Жұмыста И.В. Арнольдтің «Экспрессивные средства английского языка», Е.В. Михайлованың «Интертекстуальность в научном дискурсе», О.А. Крылованың «Лингвистическая стилистика», Р.М. Әбдіқұлованың «Қазақ сөз өнеріндегі интертекст мәселесі», Е.М. Галкина-Федоруктің «Об экспрессивности и эмоциональности в языке», М.Л. Гаспаровтың «Литературный интертекст и языковой интертекст», Н. Фатееваның «Интертекст в мире текстов: Контрапункт интертекстуальности» еңбектері пайдаланылды.

Көркем шығарма мәтіндерінде кездесетін интертекстердің экспрессивтік қызметін талдау барысында салыстырмалы-тарихи және типологиялық талдау әдістері қолданылды. Бакытжан Момышұлының «След птицы в небе» романы зерттеу нысаны есебінде алынып, онда кездесетін экспрессивті қызмет атқарып тұрған интертекст үлгілеріне салыстырмалы талдау жасалды.

Зерттеу нәтижесі. Зерттеу жұмысының нәтижесін әдебиеттану мәселелерімен шұғылданатын жоғары оқу орны студенттері, магистранттар мен докторанттар, әдебиеттанушы мамандар пайдаланып, көркем шығарма мәтінін жаңа қырынан тану мақсатында қолданса болады.

Талқылау. И.В. Арнольдтың пайымдауынша интертекст стилистикалық құрал ретінде көп функциялы, атап айтқанда мәтіннің түйіндік мәселелеріне назар аударады, экспрессивтілікті арттырады және бірқатар басқа функцияларды орындайды, соның ішінде бағалауыштық, бейнелі, сипаттамалық және т. б. И.В. Арнольд мәтін фрагментінің экспрессивтілігін едәуір арттырудың құралы - интертекстің экспрессивті қызметін былайша сипаттайды: «...свойство текста или части текста, которое передает смыслы с увеличенной интенсивностью и имеет своим результатом эмоциональное или логическое усиление» (Арнольд, 1982:62).

Интертексті өзі түзіп отырған текске кіргізгенде қаламгерлер қандай мақсатты көздейтіні туралы зерттеушілер пікірінде бірізділік жоқ. Ғылыми дискурстағы интертекстуалдылық мәселелерін қарастырған Е. Михайлованың ойынша автор өз шығармасына интертекстерді 4 түрлі мақсатпен енгізеді: 1) референциялық немесе сілтеме мақсатымен – басқа бір мәтінді еске салу арқылы қаламгер ақпарды сығымдап беруді мақсат етеді, өз кезегінде адресат санасындағы таныс образды еске алғызып, аз ғана тілдік құралдар көмегімен көлемді ақпарды қабылдап, түсінуге ықпал жасайды; 2) бағалауыштық мақсатпен – «бөгде» мәтінді автор оған өзінің эмпатикалық немесе сыни көзқарасын білдіру үшін пайдаланады; 3) этикеттік мақсатта – оқырман қауымға сый-құрмет көрсету, беделге жүгіну, белгілі бір қоғамда қалыптасқан талаптарға сай келу үшін оның мүшелеріне жақсы таныс тәсілдерді, формаларды, штампклишелерді пайдалану; 4) декоративтік мақсатпен – сәтті табылған сөзқолданыс хабарды өзінен де анық бере алады, адресатқа эмоционалды тұрғыдан әсер етеді, мәтінді жандандырады, оған даралық сипат береді (Михайлова, 1999:23-23).

Қазіргі қазақ әдебиеттану саласында интертекст мәселесіне зерттеу жұмыстарын жүргізіп жүрген ғалымдардың бірі Әбдіқұлова Р.М. Ол қазіргі қазақ әдебиеттануы романдық поэтикалық интертекст мәселесіне де назар аударуға тиіс екендігін атап өткен. Ғалымның пайымдауынша, интертексттер оқырманды роман мазмұнын эмоциональдық қабылдауға дайындайтын құралдар болып қана қоймай, сонымен қатар роман жүйесіндегі кейіпкерлердің сөздері мен ой сезімдеріне экспрессивтік мән жүктейтінін атап өткен. (Әбдіқұлова, 2015:33-36).

Интертекстке негіз болатын претексттер прецедентті құбылыс болып табылады. Прецеденттілік өз кезегінде эмоционалды жүгі мен экспрессивті бейнелілігімен ерекшеленеді. (Moiseenko, Mikheeva, 2021).

Экспрессия – құндылық-эмотивтік мәндер жүйесі арқылы сөйлеушінің ниетін көрсететін және тілдің белгілі бір тілдік құралдар арқылы жарыққа шығатын экспрессивті функциясының нәтижесі.

О.А. Крылова, «экспрессивтілікті» сөйлеудің бейнелілігін күшейту, оның әсер ететін күшін арттыру ретінде қарастыра келе: «Кез келген сөйленім эмоционалды-бағалауыштық немесе бейнелі коннотацияларға ие болып экспрессивті болып келеді». Мұндағы коннотациялар құбылыстардың өзін емес, оларға деген белгілі бір

қатынасты көрсететін прагматикалық ақпараттың бір түрі. Сондай-ақ зерттеуші экспрессивтілік міндетті түрде эмоционалдылық, бағалаушытық және бейнелілікпен ғана айқындалмайтынын атап өтеді. Сөйлеудің эмоционалдылығы-сөйлеушінің сезімін білдіру және тыңдаушының сезіміне әсер ету; бағалау-мақұлдау немесе мақұлдамау; бейнелілік – сөз бірліктерінің сапасы және сөйлеу сапасы, соның арқасында тілдік құралдар объектілерді, белгілерді немесе әрекеттерді атай отырып, адресатқа бір уақытта көрсетілген бейнені қалыптастырады. (Крылова, 2006:80-85).

Әдеби мәтіннің құндылығы көбінесе оның бейнелі-эмоционалды құрамымен айқындалады. М.Л. Гаспаров интертекстуалдылықты әдебиеттану нысанына жатқызып, тілдік интертекстер көбінесе кездейсоқтық нәтижесі деген пікір ұсынады (Гаспаров, 2002:3-9). Әдетте интермәтін семантикалық және ұйымдастырушылық құрылымы тұрғысынан қарастырылып келеді. Біздің зерттеуімізде интермәтіннің экспрессивтік қызметі сараланады.

Осылайша, мәтіндегі экспрессивті функция ойды жеткізудің тақырыптық бағыттаушылықтың күшеюімен іске асырылатынын айта аламыз. Мұндай күшейту сөйлеушінің талқылау тақырыбына ерекше көзқарасын білдіруге деген ниетімен негізделеді. Ойды жарыққа шығаруда бағалау, сипаттау немесе эмоционалды мағыналардың шоғырлануы экспрессивті функцияны орындайтын интермәтінді қолдану арқылы қол жеткізіледі.

Экспрессивті функция – автордың интертекстуалдық сілтеме арқылы мәдени-семиотикалық мотивтері мен прагматикалық ұстанымдарын беруі. Дәйексөздерді таңдау, қолданылған аллюзиялардың сипаты – мұның бәрі автордың жазушылық шеберлігін танытады. Көбінесе автордың өзін-өзі көрсету тәсілі ретінде ғана емес, сонымен қатар аудиторияға маңызды әсер ететін материалды (дәйексөздер, аллюзиялар және т.б.).

Көркем мәтіннің әсер етуші функциясы туралы айта отырып, зерттеушілер көркем мәтінде экспрессивті құралдарды қолдану нәтижесінде автордың негізгі ойын сәтті жүзеге асыру үшін баяндау объектісінің сенімді, экспрессивті бейнесі үлкен мәнге ие болатындығын атап өтеді. Мәселен, Фатеева Н.: «Экспрессивная функция интертекста «проявляется в той мере, в какой автор текста посредством интертекстуальных ссылок сообщает о своих культурно-семиотических ориентирах, а в ряде случаев и о прагматических установках» деген пікірінен автордың мәдени-семиотикалық құндылықтары мен прагматикалық ұстанымдарынан хабар беруімен ерекшеленеді дейді (Фатеева, 2007: 15).

Алайда, теориялық зерттеулерде интертекстің экспрессивті функциясына зерттеушілердің тарапынан жеткілікті деңгейде көңіл бөлінбейді. Бұл функцияның атқаратын қызметін түсіну үшін тілдің басқа экспрессивті құралдар ішіндегі интертекстің ерекшеліктерін тұжырымдауымыз қажет.

Қазіргі көркем әдебиеттегі философиялық проза мәтіндерінде интертекстерді қолдану тәжірибесін кеңейту тенденциясы байқалады. Философиялық проза-бұл ауызша қарым-қатынас жүйесі, мағыналар жүйесі, «тарих сахнасы», автор мен кейіпкердің санасы арқылы берілген ішкі және сыртқы, бар әлемді қамтитын проза. Ол автордың дүниетанымын, идеяларын, моральдарын, сезімдерін, шығарма

сюжетін, кейіпкерлерін, дәуірдің жалпы атмосферасын қамтитын құрылым. Философиялық прозада риторикалық сұрақтар, стилистикалық әдістер, символдар, интертексттер, әдебиеттегі көркемдегіш құралдар – жанрлар, троптар, т.б. Кейде қаламгерлер музыка, биология, психология саларынан мәтіндерді, аллюзияларды пайдаланады. Мәтіннің құрылымы, сөз тіркестерін пайдалану бейнелі философияның түрін анықтайды, оқырманның назарын аударып, олармен тығыз байланыс орнатуға көмектеседі. Мұндай әдіс-тәсілдер мен тілдік құралдар қаламгерге автордың позициясын нақты анықтауға мүмкіндік береді. Философиялық проза негізгі ойды интертексттер, стильдер, жанрлар, әдістер, мотивтер арқылы көруге мүмкіндік береді.

Философиялық прозада интертекст өзі бірнеше негізгі қызмет атқарады. Интертекстуалды элементтер көркем мәтіндерде айшықтаушы қызмет те атқара алады. Тіл қазынасындағы дәстүрлі троптардың өздері эмоционалды-экспрессивтілікпен ерекшеленеді.

Е. М. Галкина-Федоруктің ойынша «экспрессивтілік – мәнерлі, әсерлі, көрнекі, әсерлі ететін көркемдік құрал». Басқаша айтқанда тілдің экспрессивті қызметі – сөйлеушінің сөз бағытталған объектіге қатынас орнатудың жолы. Мұндай қатынас әрқашан сөйлеушінің қоршаған әлемнің шындықтары мен тілдік құралдарды қолдану ережелеріне негізделеді. (Галкина-Федорук, 1958:15).

Бұл жұмыста біз Бақытжан Момышұлы романдары мысалында қазіргі қазақ философиялық прозасындағы интертекстің экспрессивті функциясын қарастыруды міндет етіп қойдық.

Бақытжан Момышұлының мәтіндеріне зерттеу нысаны есебінде жүгіну екі негізгі факторға байланысты. Біріншісі – көркем әдебиеттегі философиялық прозаның артар жүгі: философиялық прозаны құраушы мәтіндер, экспрессивті мәнге ие интермәтіннің негізгі формаларының көптігімен ерекшеленеді. Екіншісі – Б.Момышұлы шығармашылығының ерекшелігі. Оның шығармаларының кейіпкерлері – өмірлік тәжірибесі мол және өзіндік ізденіс жолындағы тұлғалар, сондықтан кейіпкерлердің репликаларында сөйлеу стилінің экспрессивті құралдары жиі қолданылады.

Б. Момышұлының «След птицы» в небе романындағы мына бір үзіндіге назар аударайық: «На память приходит мысль Карла Маркса о том, что капитализм в лице пролетариата готовит себе собственного могильщика. Наркотики повсеместно губят людей, и чаще всего – молодых. Безработица толкает юношей на преступления, а девушек выбрасывает на улицу». Мұндағы интертекстің экспрессивті қызметі көркем мәтіннің мазмұнына қосымша семантикалық мағына үстеп, күрделендіріп, мәтіннің бірегейлігі мен тұтастығын сақтаудан байқалады. «Хазрет Инаят Хан скарал: что есть дух, и что есть материя? Разница между духом и материей – все равно что разница между водой и льдом: замерзшая вода есть лед, а растаявший лед есть вода. Именно дух в его плотности мы называем материей; именно материя в ее тонкости может быть названа духом.» (Момышұлы, 2011:172).

Аллюзия да экспрессивті қызметке ие болады. Көркем мәтінде аллюзияны қолдану автордық даралық стилінің көрінісі болып табылады. «Аллюзивтілік – бұл басқа мәтіндермен де, оқырманмен де диалогтық қарым-қатынаста болатын, белгілі бір ас-

сосаиалар тудыратын ерекше синтаксистік құрылым; онда автордың мәтінге деген жеке көзқарасы айқын аңғарылады» (Подчасов, 2000: 52).

Аллюзия-бұл алдын-ала мәтіннің белгілі бір элементтерін алу, олар қабылдаушы мәтінде танылады, онда оларды болжау жүзеге асырылады:

«То что видел монах, было описано в книге «Цветочки святого Франциска»: «И с этого часа вышеупомянутый брат Лео, отличвавшийся чистотой помыслов и высокими принципами, начал наблюдать за жизнью святого Фрнациска». (Момышұлы, 2011:180)

«Это поможет забыть и свои терзания, и все окружающее, что донимало вас своими острыми или тупыми, грубыми или тонкими вторжениями. Я в душе никак не мог не согласиться с латинским афоризмом «Привычка – вторая натура». И только Хазрет подтвердил для меня правильность моих сомнений, сказав, что «именно привычка формирует натуру, но натура не имеет привычек» (Момышұлы, 2011:210). Мұнда автор өзінің бойын кернейтін түрлі сезімдерді афоризммен келтіріп, оадн соң сөзіне құпатау алған интермәтін енгізеді. Сол арқылы қаламгер өзінің субъективті көзқарасын көрсетеді. Афоризм семантикасы мейлінше бай, астарлы, көп деңгейлі болғандықтан оқырман үшін айрықша мәнге ие.

Кейіпкер өзінің ішкі сезімін әңгімелесіп отырған адамына өсиет арқылы жеткізуге тырысады: «Каким мудрым человеком был мой знакомый! Нет, для меня он был не просто знакомым, а оказался Учителем. Как жаль, что я понял это слишком поздно!». Вот такая история, Секе. И кто, знает мимо скольких Учителей мы прошли в этой жизни, так и не узнав их, - вздохнул я.». (Момышұлы, 2011:233). Осылайша, интертекстің экспрессивтілігі автордың бұрыннан қалыптасқан экспрессивті, эмоционалды және бағалау құрылымдары – прецеденттік мәтінмен белгілі мәтіндік дереккөзге жүгіну қабілетінен көрінеді.

Экспрессивті компонент оқырманға әсер ететін тұтас және жиынтық әсерді білдіреді. Ол эмоционалды және бағалаушылық мәнге ие. Алайда интермәтіннің эмоционалды-экспрессивтік функциясының жалпы прагматикалық мағынасы сыртқы жағдайды түбегейлі оң немесе теріс бағалау белгісімен айқындалмайды: « Не подумайте что я кого то осуждаю, мне просто горько видеть несовершенство. И еще горше чувствовать сострадание. Когда-то Оскар Уайльд говорил: «Не совершенство нуждается в нашей любви, а несовершенство». И до боли не приятно видеть это несовершенство» (Момышұлы, 2011:305). Осылайша, интертекстің экспрессивтілігі автордың бұрыннан қалыптасқан экспрессивті, эмоционалды және бағалау құрылымдары бар прецеденттік мәтінмен белгілі мәтіндік дереккөзге жүгіну арқылы көрінеді. Демек, интертекст құбылыс ретінде қарастырылып, оны қабылдау кезінде іс жүзіндегі мәтін қандай – да бір түрде жаңартылады, яғни дискурста әр түрлі параметрлер бойынша қолдануға дайын күйге келтіріледі. Оған қойылған проблемалар немесе олардың эстетикалық (мазмұнды немесе формальды) сипаттамалары, немесе белгілі бір эмоционалды тәжірибенің қайнар көзі ретінде, немесе ұқсас жағдайлардың көзі ретінде, немесе рөлдік модель немесе анти-прототип ретінде көрініс табады:

«Вот и я, наверное, подобно тому охотнику, одетому в шкуру антилопы, что-то нахожу на берегу науки и диким криком сзываю к себе своих читателей, чтобы они

порадовались вместе со мной и тоже начали мечтать о других мирах и иных отношениях. Вы же помните стихи Владимира Владимировича, не Путина, а Маяковского:

Поэзия – та же добыча радия.

В грамм добыча, в год труды.

Изводить единого слова ради

Тысячи тонн словесной руды» (Момышұлы, 2011:372).

Жоғарыда келтірілген мысалда экспрессивті қызметте жұмсалған интертекстуалды элементтерді жазушының тек өзіне ғана тән идиолектің танытатын оқайионал сөзқолданыс ретінде қарастырған жөн, себебі олардың претекстері көпшілікке кеңінен белгілі болғанмен, олардың эмоционалдылығын, бейнелігін көркем мәтінге енгізе отырып көрсетеді.

Қорытынды. Интермәтіннің экспрессивті қызметі автор оқырманға өзінің прагматикалық ойларын және тілдік-мәдени ұстанымдары мен бағыты жайлы сыр шертенде көрініс табады. Ол көп жазғдайда жазушының шеберлігін көрсету тәсілі түрінде ғана емес, сонымен қатар оқырман аудиториясына айтарлықтай әсер ететін құралдарды (дәйексөздер, аллюзиялар және т.б.) сәтті пайдалануында көрінеді. Мақалада талданған Бақытжан Момышұлының «След птицы в небе» философиялық романындағы кейіпкерлер диалогтарында кеңінен кездесетін интертексттердің түрлі формаларын талдай келе, солардың ішінде экспрессивті қызметке ие түрлерін сараладық. Көркем мәтінде кейіпкерлердің сөйлеу стихиясы қиялға айналады, бірақ нақты емес, бірақ тән белгілері сақталады, сондықтан Бақытжан Момшұлының философиялық прозасы кейіпкердің ішкі сезімдерін білдіру арқылы экспрессивті функцияны жүзеге асыруды зерттеуге мүмкіндік береді. Жазушының оқиғалар сипаттамаларында кездесетін интертекстің әртүрлі формаларын зерттей отырып, онда кездесетін интертекстердің айтылар ойдың эмоционалды немесе бағалау аспектісін күшейту үшін қолданады деп айтуға болады.

Осылайша, интертекст тақырыпқа назар аудара отырып, автор идеясының бағалауыштық, бейнелі және эмоционалды әсерін күшейтуге бағытталады. Интертекстің көркем мәтінде атқаратын қызметтері аладағы уақытта терең талдауды, жеке зерттеуді талап етеді.

Болатова Г.Ж.¹, Мұхаметқали А.А.²

*Казахский национальный университет имени аль-Фараби
Алматы, Казахстан*

E-mail: gulzhan5055@mail.ru, aida.muhametkali@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3814-2376, 0000-0003-2661-3377

Экспрессивная функция интертекста в философской прозе (по роману «След птицы в небе» Б. Момышұлы)

Аннотация. В статье рассматривается экспрессивная деятельность интертекста в философской прозе. Актуальность работы обусловлена отсутствием специального научного исследования, посвященного экспрессивной деятельности интертекста. Объектом исследования стал философский роман Бақытжана Момышұлы «След птицы в небе». Интертекстуальные элементы связывают текст с другими текстами функционального стиля. В связи с этим интертекстуальные элементы встречаются в художественном тексте в различных типологиях и выполняют различную функцию.

Выразительность означает усиление содержания данного текста, систематизацию определенной информации, привлечение к ней внимания. Реализация экспрессивной функции интертекста возможна только при подключении интертекста к процессу коммуникации, т. е. к процессу коммуникации. Выразительность, по мнению многих исследователей, состоит в комплексном понимании, основные компоненты которого выражают друг друга и взаимодействуют в языке. К ним относятся эмоциональность, интенсивность, образность, оценочность.

Художественный текст особенно характеризуется выразительностью как средство создания художественных образов. Художественный образ-основа художественного текста. В философских романах он находит отражение в виде эмоций, чувств, состояний сознания, соединяя действительность и вымысел через воображение писателя. Обладая художественно-эстетическими качествами, язык художественной литературы обращается к определенной системе средств словесной и художественной выразительности. Художественная речь имеет свои языковые особенности. Выразительность способствует созданию новых средств передачи мыслей и чувств говорящего. Философский текст воздействует на читателя эмоционально и эстетически, сообщая определенную информацию.

Различие между понятиями выразительность, эмоциональность позволило уточнить ряд положений, касающихся экспрессивной семантики. Работе Е. М. Галкиной-Федорук, Л. Е. Михайловой посвящено соотношение понятий выразительность, эмоциональность. По их мнению, категория эмоциональности подразделяется на несколько типов: экспрессивность-эмоциональность-оценочная (эмоциональная); слова, определяющие моральную оценку (достойную, честную), относятся к единицам эмоциональной оценки как к экспрессивной. Позиция автора: даже без экспрессивности эти единицы не могут быть эмоционально-оценочными. Хотя многие лингвисты изучили теоретические основы языковой экспрессии в художественной литературе и ее практическое применение, именно экспрессивная функция интертекста в художественных произведениях еще недостаточно изучена.

Ключевые слова: интертекстуальность, экспрессивность, эмоция, экспрессивная функция, аллюзия.

Bolatova G.Zh.¹, Mukhametkali A.A.²

Al-Farabi Kazakh National University

Almaty, Kazakhstan

E-mail: gulzhan5055@mail.ru, aida.muhametkali@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3814-2376, 0000-0003-2661-3377

Expressive function of intertextuality in the philosophical prose (based on the novel «Sled ptici v nebe» by B. Momysuly)

Annotation. The article examines the expressive activity of intertext in philosophical prose. The relevance of the work is due to the lack of a special scientific study devoted to the expressive activity of intertext. The object of the study was Bakytzhan Momysuly's philosophical novel "The Trail of a bird in the sky". Intertextual elements link the text with other texts of the functional style. In this regard, intertextual elements are found in a literary text in various typologies and perform a different function.

Expressiveness means strengthening the content of this text, systematization of certain information, drawing attention to it. The implementation of the expressive function of the intertext is possible only when the intertext is connected to the communication process, i.e. to the communication process. Expressiveness, according to many researchers, consists in a complex understanding, the main components of which express each other and interact in language. These include emotionality, intensity, imagery, evaluation.

Artistic text is especially characterized by expressiveness as a means of creating artistic images. An artistic image is the basis of a literary text. In philosophical novels, it is reflected in the form of emotions, feelings, states of consciousness, connecting reality and fiction through the imagination of the writer. Possessing artistic and aesthetic qualities, the language of fiction refers to a certain system of means of verbal and artistic expression. Artistic speech has its own linguistic features. Expressiveness contributes to the creation of new means of conveying the thoughts and feelings of the speaker. A philosophical text affects the reader emotionally and aesthetically by communicating certain information.

The difference between the concepts of expressiveness and emotionality made it possible to clarify a number of provisions concerning expressive semantics. The work of E. M. Galkina-Fedoruk, L. E. Mikhailova is devoted to the correlation of the concepts of expressiveness, emotionality. In their opinion, the category of

emotionality is divided into several types: expressiveness-emotionality-evaluative (emotional); words defining moral assessment (decent, honest) refer to units of emotional assessment as expressive. The author's position: even without expressiveness, these units cannot be emotionally evaluative. Although many linguists have studied the theoretical foundations of linguistic expression in fiction and its practical application, it is the expressive function of intertext in works of fiction that has not yet been sufficiently studied.

Keywords: intertextuality, expressiveness, emotion, expressive function, allusion,

Информация об авторах:

Болатова Гүлжан Жамбыловна, доктор филологических наук, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан. E-mail: gulzhan5055@mail.ru, ORCID ID: 0000-0002-3814-2376.

Мұхаметқали Аида Аяпбергенқызы, докторант, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан. E-mail: aida.muhametkali@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2661-3377.

Әдебиеттер:

Арнольд И.В. Ағылшын тілінің экспрессивті құралдары. – Мәскеу: Просвещение, 1982. – 11 б. (орыс).

Михайлова Е.В. Ғылыми дискурстағы интертекстуалдылық (мақалалар материалында): Фил.ғыл. канд.дис.автореф.– Волгоград, 1999. – 150 б. (орыс).

Крылова О.А. Лингвистикалық стилистика. – Мәскеу: Жоғары мектебі, 2006. – 319 б. (орыс).

Әбдіқұлова, Р. М. Қазақ сөз өнеріндегі интертекст мәселесі. – Т.154, №2 (2015): ҚазҰУ Хабаршысы.Филология сериясы. 33-36 б. <https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1817>

Моисеенко, Л.В.; Михеева, Н.Ф. Қазіргі орыс және испан баспасөзінің тілдік тұлғаның танымдық құрылымы ретіндегі прецеденттік құбылыстары. – Revista EntreLinguas. Арапуара,2021. – 26 б. <http://dx.doi.org/10.29051/el.v7iesp.2.15154> (ағылш.)

Гаспаров М.Л. Әдеби интертекст және тілдік интертекст. –РФА Хабаршысы. Әдебиет және тіл сериясы №4, 2002. 3-9 б. (орыс).

Фатеева Н. М., Мәтін әлеміндегі интертекст: интертекстуалдылықтың қарсы нүктесі. – Мәскеу: Комкітап, 2007. – 282 б. (орыс).

Галкина-Федорук Е.М. Тілдегі экспрессивтілік пен эмоционалдылық туралы. –Сб.: Тіл білімі бойынша мақалалар, 1958. – 304 б. (орыс).

Момышулы Б. Аспандағы құстың ізі. –Алматы: Полиграфкомбинат, 2011. – 621 б. (орыс).

Подчасов А.С. Қазіргі газеттердегі бағыттан адастыратын тақырыптар. – Мәскеу, 2000. №3. 52-55 б. (орыс).

Литература:

Арнольд И.В. Экспрессивные средства английского языка. – Москва: Просвещение, 1982. – 11 с.

Михайлова Е.В. Интертекстуальность в научном дискурсе (на материале статей): Автореф.дис. канд. филол. наук. – Волгоград, 1999. –150 с.

Крылова О.А. Лингвистическая стилистика.– Москва: Высшая школа, 2006. –319 с.

Абдиқұлова, Р. М. Проблема интертекста в казахском искусстве слова. –Т. 154, №2(2015): Вестник КазНУ. Серия Филологическая. –33-36 с. <https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1817> (каз).

Moiseenko, I. V.; Mikheeva, N. F. Precedent phenomena of the contemporary russian and spanish mass media as cognitive structures of a linguistic identity. -Revista EntreLinguas: Araraquara, 2021. – 26 с. <http://dx.doi.org/10.29051/el.v7iesp.2.15154> (англ.)

Гаспаров М.Л. Литературный интертекст и языковой интертекст. – Известия РАН. Серия литературы и языка №4, 2002. – С.3-9.

Фатеева Н. М., Интертекст в мире текстов: контрапункт интертекстуальности. – Москва: Комкнига, 2007. –282 с.

Галкина-Федорук Е.М. Об экспрессивности и эмоциональности в языке. – Сб.: Статей по языкознанию, 1958. – 304 с.

Момышулы Б. След птицы в небе. – Алматы: Полиграфкомбинат, 2011. – 621 с.

Подчасов А.С. Деориентирующие заголовки в современных газетах. – Москва, 2000. №3. – С.52–55.

References:

Arnol'd, I.V. Ekspressivnye sredstva angliiskogo yazyka [Expressive means of the English language]. – Moscow: Prosveshchenie, 1982.- 11 p. (In Rus).

Mihajlova E.V. Intertekstualnost v nauchnom diskurse (na materiale statei) [Intertextuality in scientific discourse]: Avtoref. dis. kand. filol. nauk. – Volgograd, 1999. – 150 p. (In Rus).

Krylova O.A. Lingvisticheskaya stilistika [Linguistic stylistics]. – Moscow: Vysshaya shkola, 2006. – 319 p. (In Rus).

Abdikulova R.M. The problem of intertext in the kazakh word art. Vol.154 №2 (2015): KazNU Bulletin. Philology Series. 33-36 p. <https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1817> (In Kaz).

Moiseenko, I. V.; Mikheeva, N. F. Precedent phenomena of the contemporary russian and spanish mass media as cognitive structures of a linguistic identity. Revista EntreLinguas, Araraquara, 2021. -26 p. <http://dx.doi.org/10.29051/el.v7iesp.2.15154>

Gasparov M.L. Literaturnyi intertekst i yazykovo intertekst [Literary intertext and linguistic intertext]. – Izvestiya RAN. Seriya literatury i yazyka. – 2002. - №4. –3-9 p. (In Rus).

Fateeva N. M., Intertekst v mire tekstov: kontrapunkt intertekstual'nosti [Intertext in the World of texts: the counterpoint of Intertextuality]. – M.: Komkniga, 2007. 282 p. (In Rus).

Galkina-Fedoruk E.M. Ob ekspressivnosti i emocionalnosti v yazyke [About expressiveness and emotionality in language]. – Sb.: Statei po yazykoznaniiyu, 1958. -304 p. (In Rus).

Momyshuly B.Sled pticy v nebe [The trail of a bird in the sky]. – Алматы: Полиграфкомбинат, 2011. – 621 p. (In Rus).

Podchasov A.S. Dezorientiruyushchie zagolovki v sovremennykh gazetakh [Disorienting headlines in modern newspapers]. – Moscow, 2000. №3. 52–55 p. (In Rus).

Журнал 24.03.2005 жылы
Қазақстан Республикасының Мәдениет, ақпарат және спорт министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитетінде тіркелген.
Бұқаралық ақпарат құралын есепке қою туралы куәлік N 5844-Ж.

Журнал зарегистрирован 24.03.2005 года
в Комитете информации и архива Министерства культуры,
информации и спорта Республики Казахстан.
Свидетельство №5844-Ж по регистрации средства массовой информации

The journal was registered on March 24, 2005
in the Information and Archives Committee of the Ministry of Culture,
Information and Sports of the Republic of Kazakhstan.
Certificate No. 5844-Ж for registration of mass media

Дизайн және беттеу: **Ж. Рахметова**

Басуға 23.06.2022 ж. қол қойылды.
Көлемі 70x100½. Офсеттік басылым.
19,81 баспа табақ. Таралымы 500 дана.